

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

SVETI ARKANĐELI
MIHAEL, GABRIEL I RAFAEL
I
DVADESET I SEDMA
NEDJELJA KROZ GODINU

RUJAN - LISTOPAD

Čet. 29. **MIHAEL, GABRIJEL, RAFAEL, ARKANĐELI**
 - Dan hrvatske policije,
 - Dan policijske kapelanije
 MUP - sjedište i Ravnateljstvo
 policije
 - Dan policijske kapelanije
 - - PU splitsko-dalmatinske

Pet. 30. Jeronim, Jerko, Jerka, Grgur,
 Časlav
 - Dan policijske kapelanije
 - PU osječko-baranjske

Sub 1. Terezija od Djeteta Isusa,
 Tereza

Ne d. 2. XXVII. NEDJELJA KROZ GODINU
 Kleofa, Firmin, Tvrtko

Pon 3. Dionizije, Areopagita, Kandida,
 Svjetlana

Uto. 4. Franjo Asiški, Franka,
 Franciska

Sri. 5. Mauro, Placid, Miodrag,
 Faustina Kowalska

Čet. 6. Bruno, Fides, Vjera

Pet. 7. BDM od Krunice, Ruža,
 Rozalija, Justina

Sub 8. Demetrije, Pelagija, Hugo

SLUŽBA RIJEČI
GABRIJEL, RAFAEL, ARKANĐELI

ČITANJA

Gledat ćete anđele Božje gdje uzlaze i
 silaze nad Sina Čovječjega 4

HOMILIJA

"DOĐI I VIDI" 8

SLUŽBA RIJEČI
XXVII. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

O da imate vjere! 10

HOMILIJA

Nužna odluka 14

KATEHEZA

Anđeli ili demoni? 16

Mali vjeronaučni leksikon 19

UZ BLAGDAN

Jeronim Dalmatinac 20

NAŠI POKOJNI 22

PRIČA

Ogovaranje 26

Naslovnica: Remigiusz Dobrowolski, **Sveti Mihael Arkandeo**

<https://www.saatchiart.com/>

mihael

27/2022.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
 Godište XVI. (2022.), broj 30 (538); dvadeset i peta nedjelja kroz godinu, 18. rujna 2022.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22 712, 85 682; e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 88 853, 82 805; e-mail: vbakula@mup.hr

ČESTITAMO BLAGDAN
SVETOG MIHOVILA
I
DAN HRVATSKE
POLICIJE!

Cornelius Sullivan, *Vizija svetog Mihaela arkandela*, <https://corneliussullivan.com/>

Prvo čitanje: Dn 7,9-10.13.14

Tisuću tisuća služahu njemu.

Čitanje Knjige proroka Daniela

Gledah:

Prijestolja bjehu postavljena
i Pradavni sjede.

Odijelo mu bijelo poput snijega;
vlasu na glavi kao čista vuna.

Njegovo prijestolje kao plamenovi ognjeni
i kotači kao žarki oganj.

Rijeka ognjena tekla,
izvirala ispred njega.

Tisuću tisuća služahu njemu,
mirijade stajahu pred njim.

Gledah u noćnim viđenjima
i gle s oblacima nebeskim dolazi

kao Sin Čovječji.

On se približi Pradavnome
i dovedu ga k njemu.

Njemu bi predana vlast,
čast i kraljevstvo,
da mu služe svi narodi, plemena i jezici.

Vlast njegova vlast je vječna,
nikada neće proći,
kraljevstvo njegovo vječno,
nikada propasti neće.

Riječ Gospodnja

Seleukidski kralj Antioh Epifan, između 16. i 164. godine prije Krista, nametnuo je strahovladu Židovima. Progonio je i ubijao narod, obeščastio Hram zabranio prinošenje žrtava, a u Jeruzalemu je smjestio vojnu posadu. Uz knjigu proroka Daniela o tim događajima možemo čitati u 1. i 2. Knjizi o Makabejcima.

Sedmo poglavlje Knjige proroka Daniela upravo u to doba dobiva svoj konačni oblik. Viđenju iz današnjeg čitanja prethodi opis viđenja četiriju zvijeri koje predstavljaju neprijateljska kraljevstva. Tako krilati lav predstavlja Babilonsko carstvo, medvjed Medijsko, a leopard Perzijsko carstvo. Četvrta zvijer je neimenovana, rekli bismo, mutirana, zvijer s deset rogova, predstavlja carstvo Aleksandra Makedonskoga, a mali rog predstavlja upravo Antioha Epifana. Prva tri carstva su nestala, a nestat će i četvrto jer će Bog zasnovati novo vječno kraljevstvo predstavljeno ljudskim licem nekoga koga Daniel opisuje kao „Sina Čovječjega“. Dok je prva četiri kraljevstva karakteriziralo nasilje i smrt, kraljevstvo Sina Čovječjega okrenut će se prema pravdi jer svoju vlast temelji na samom Božjem prijestolju.

Pomalo neobično, Daniel u svom viđenju opisuje Boga „Pradavnoga“ antropomorfno, kao kralja koji sudi s prijestolja. Odijelo i kosa su bijeli što simbolizira njegovu mudrost i vječnost. Prijestolje je „kao plamenovi ognjeni“ - vatra je u Starom zavjetu čest simbol Božje prisutnosti. Prijestolje je na kotačima, što upućuje na običaj bliskoistočnih kraljeva ratnika da odluke i sudove donose s bojnih kola-prijestolja. Kotači mogu simbolizirati Božju vječnost i neprolaznost njegovog djelovanja. „Rijeka ognjena“ označuje žestinu i neopozivost njegovog suda. „Sin Čovječji“ može predstavljati Božji narod, sli i budućeg kralja mesiju. Isus se sam često nazivao tim imenom, tako da taj atribut kršćani primjenjuju na njega.

Ili: Prvo čitanje: Otk 12, 7-12a

Mihael i njegovi anđeli zarate se sa Zmajem

Čitanje Knjige Otkrivenja svetog Ivana apostola

Nasta rat na nebu:
Mihael i njegovi anđeli
zarate se sa Zmajem.
Zmaj uđe u rat i anđeli njegovi,
ali ne nadvlada.
I ne bijaše im više mjesta na nebu.
Zbačen je Zmaj veliki,
stara zmija —
imenom Đavao, Sotona,
zavodnik svega svijeta.
Bačen je na zemlju,
a s njime su bačeni i anđeli njegovi.
I začujem glas na nebu silan:

*„Sada nasto spasenje i snaga
i kraljevstvo Boga našega
i vlast Pomazanika njegova!
Jer zbačen je tužitelj braće naše
koji ih je dan i noć optuživao
pred Bogom našim.
Ali oni pobijediše krvlju Jaganjčevom
i riječju svoga svjedočanstva:
nisu ljubili života svoga —
sve do smrti.
Zato veselite se, nebesa
i svi nebesnici!“*

Riječ Gospodnja

U čitanju iz Knjige Otkrivenja, sveti pisac fokusira se na uništenju zmaja. Opisuje ne samo ono što se dogodilo, nego i zašto se to dogodilo. Glavni likovi su Mihael i pobunjeni „Zmaj i anđeli njegovi“ kao dionici nebeskog dvora. Sebičnost i oholost odvela ih je od Božje volje. Kao na svakom kraljevskom dvoru starog svijeta, kralj je sjedio na prijestolju i sudio, a presuda je bila konačna. Za razliku od modernog svijeta, nije bilo odvjetnika državnih tužitelja koji bi branili ili tužili okrivljenika. Članovi suda pokretali su optužbe i iznosili dokaze o kojima bi sudac-kralj donosio konačnu presudu. Zmaj je podnio optužbe protiv vjernika, kako bi stvorio podjele unutar dvora i pobunu protiv Boga, Kralja. Zbog lukavštine i spletki dobio je ime „zavodnik“, lažac (διάβολος: klevetnik, od διάβαλω - prebacivati; u Knjizi Postanka, nakon prvoga grijeha, Adam prebacuje krivnju na Evu, a Eva na zmiju).

Nebeska bitka, koju je poveo Mihael, izbacila je zmaja i njegove anđele iz božanskog kraljevstva i bacila ih na zemlju. To je urodilo dvjema posljedicama. Prvo, anđeli i sveci na nebu su se radovali, jer otišao onaj koji je posijao neslogu. Drugo, Zmaj i njegove sluge počinju djelovati na zemlji u životima ljudi. Sjeme mržnje, sumnje i sebičnosti rašireno je među ljude. Zlo je bilo prisutno, ali samo nakratko. Iz Hvalospjeva u današnjem čitanju vidimo da Zmajev poraz ima četverostruki učinak. Donosi spasenje ljudskom rodu, vlast nad Sotonom, uspostavljano je Božje kraljevstvo a sva vlast i vladavina predana je Kristu, što je urodilo velikom radošću. Nakon što je Diabolos, Zmaj, zbačen, vjernici su mogli hvaliti Janje i njegovu žrtvu na križu. Pobijedili su đavla s "Jaganjčevom krvlju" kao oružjem. Njegova smrt na križu omogućila je pobjedu nad zmajem.

Otpjevni psalam: Ps 138, 1-5

Pred licem anđelâ pjevam tebi, Gospodine!

Zahvaljujem ti, Gospodine, iz svega srca,
jer si čuo riječi mojih usta.
Pred licem anđelâ pjevam tebi,
bacam se nice prema svetom Hramu tvojemu.

Zahvaljujem imenu tvom
za tvoju dobrotu i vjernost
jer si nadasve uzveličao obećanje svoje.
Kad sam te zazvao, uslišio si me,
dušu si moju pokrijepio.

Nek ti zahvaljuju, Gospodine, svi kraljevi zemlje
kad čuju riječi usta tvojih,
nek pjevaju putove Gospodnje:
„Zaista, velika je slava Gospodnja!“

Kralju Davidu pripisuje se sedamdeset i tri od 150 psalama među kojima je i ovaj današnji, Psalam 138.

Već u Psalmu 2. (1-2), David govori o oholosti poganskih kraljeva i njihovim prijeziru i nepoštovanju Boga i njegova naroda. U današnjem Psalmu, David izriče hvale Bogu kojega će slaviti svi krajevi zemlje.

Ovaj Psalam može se promatrati u svjetlu Davidovih ratova i pobjeda izvojevanih protiv okolnih poganskih naroda i Božjeg obećanja Davidu da će njegovo kraljevstvo trajati dovijeka (usp. 2 Sam 7,18-29).

Evandjelje: Iv 1, 47-51

Gledat ćete anđele Božje gdje uzlaze i silaze nad Sina Čovječjega.

Čitanje svetog Evandjelja po Ivanu

U ono vrijeme:

Kad Isus ugleda gdje Natanael dolazi k njemu, reče za njega:

„Evo istinitog Izraelca u kojem nema prijevare!“

Kaže mu Natanael:

„Odakle me poznaješ?“

Odgovori mu Isus:

„Vidjeh te prije negoli te Filip pozva, dok si bio pod smokvom.“

Nato će mu Natanael:

„Učitelju, ti si Sin Božji! Ti kralj si Izraelov!“

Odgovori mu Isus:

„Stoga što ti rekoh: 'Vidjeh te pod smokvom', vjeruješ. I više ćeš od toga vidjeti!“

I nadoda:

„Zaista, zaista, kažem vam: gledat ćete otvoreno nebo i anđele Božje gdje uzlaze i silaze nad Sina Čovječjega.“

Riječ Gospodnja

Današnjem evanđeoskom ulomku prethodi opis poziva apostola Filipa, i opis kako Filip poziva Natanaela (Bartolomeja): „Našli smo onoga o kome je pisao Mojsije u Zakonu i Proroci: Isusa, sina Josipova, iz Nazareta.“ Reče mu Natanael: „Iz Nazareta da može biti što dobro?“ Kaže mu Filip: „Dođi i vidi.“

Natanael je bio iz Kane, mjesta blizu Nazareta pa njegov odgovor Filipu možemo shvatiti kao lokalnu šalu o beznačajnom selu koje se niti ne spominje uz Starom zavjetu, ali i kao predrasudu da uz takvog zabačenog sela može doći Mesija koji se prema prorocima trebao roditi u Davidovu gradu Betlehemu.

Isusov govor Natanaelu, opet se može shvatiti kao međumjesno prepucavanje i odgovor na šalu. Na drugi način „istinski Izraelac“ je Izraelac ne samo po podrijetlu, već i po karakteru, prema idealu postavljenom u Božjem zakonu. Samo ime Izraelac bila je časna oznaka i trebalo je biti dostojan tog imena. Isus kaže da u Natanaela nema prijevare, što ne znači da je bez grijeha, nego da nije licemjer, lukav, da je iskren.

Natanael je oduševljen jer ga je Isus uočio dok je bio pod smokvom. Natanael pod smokvom zacijelo nije ljenčario i promatrao prolaznike. Izraz „pod smokvom“, rabini su koristili za opis čitanja i razmatranja Svetoga pisma. Moguće je stoga zaključiti da je natanael upravo radi toga bio pod smokvom, a Isusov poziv kao odgovor na njegove molitve.

U posljednjoj rečenici, referirajući se vjerojatno na viđenje praoca Jakova-Izraela (Post 28:12), Isus kaže „gledat ćete otvoreno nebo i anđele Božje gdje uzlaze i silaze nad Sina Čovječjega čime je poručio da je on jedina veza i posrednik između neba i zemlje.

Komentare čitanja priredio V. B.

"Dođi i vidi"

Kako možemo sami znati i pomoći drugima da znaju da je Isus doista Sin Božji i Spasitelj svijeta? Filip, novi Isusov učenik, isprva nije uspio uvjeriti svog prijatelja Natanela da je našao Mesiju. Nathanel je bio skeptičan. Nije volio Nazaret i nije želio imati ništa s ljudima iz tog zabačenog mjesta. Kako Mesija može doći iz takvog mjesta? Možda smo poput Natanela. Odbijamo druge ili ih barem držimo podalje od sebe jer dolaze s mjesta ili položaja koji nam se ne sviđaju. Umjesto da se raspravlja s prijateljem, Filip je postupio mudrije pozivajući Natanela da "dođe i vidi" tko je taj Isus. Pametni argumenti rijetko pridobiju ljude za evanđelje,

Natanel je u Isusu pronašao više nego što se mogao nadati i sanjati. Isus je rekao Natanaelu jednu riječ i to mu je zapalilo srce. Isus koji poznaje naša srca bolje od nas samih, otkrio je Natanelu najskrovitije misli i želje njegova srca. Natanela je bio gladan Boga. Želio je osobno upoznati Boga. Bog stavlja u svako srce čežnju i želju da upoznamo Onoga koji nas je stvorio u ljubavi za ljubav. Zato je Augustin Hiponski, koji je Boga pronašao nakon

dugih godina lutanja u nevjerici i tami, uzviknuo: "Za sebe si nas stvorio, Gospodine, i nemirna su srca naša dok se ne smire u tebi." Koje je značenje Isusove objave o viđenju Natanela pod smokvom? Smokva je bila simbol Božjeg blagoslova i mira. Pružala je hlad od podnevnog sunca i mjesto za povlačenje i molitvu. Vjerojatno je Nathaniel razmatrao "pod smokvom" o mesijanskim proročanstvima i molio se za njihovo ispunjenje u njegovo vrijeme. Možda je zadrijemao na podnevni san i sanjao o Božjem kraljevstvu poput Jakova kad je vidio ljestve koje spajaju zemlju s nebom.

Natanel je prihvatio Isusa kao Mesiju i Gospodina jer je govorio o potrebi svog najdubljeg bića da želi osobno upoznati Boga i sjediniti se s njim u njegovoj slavi. Isusov odgovor na Natanelovu vjeru je obećanje da će on sam biti "ljestve koje spajaju zemlju s nebom". Bog je Jakovu otvorio vrata koja su njega i njegov narod dovela u novi odnos sa živim Bogom. U Jakovljevu snu Bog je otkrio njegovu anđeosku vojsku i pokazao mu nebesko prijestolje te obećao Jakovu da će on i potomci živjeti sa živim Bogom. Isus naviješta Natanelu da je on sam ispunjenje obećanja patrijarhu Jakovu. Isus je prave ljestve ili stepenice do neba.

Marc Chagall, *Jakovljev san*, <https://sites.google.com/>

U Isusovom utjelovljenju, božanskom Sinu Božjem koji radi nas uzima ljudsko tijelo, vidimo sjedinjenje neba i zemlje, Bog se nastanio s nama i uveo nas u nebesku stvarnost svoga kraljevstva. Isusova smrt na križu i njegovo uskrsnuće otvaraju put svakome od nas u novi odnos s Bogom kao njegovih sinova i kćeri. Gospodin Isus svakome od nas otvara put za "uzlazak na nebo" i dovođenje "neba na zemlju" u svakodnevnoj životnoj situaciji. Kraljevstvo je Božje u onima koji ga traže i koji vrše njegovu volju. Moliš li kako je Isus učio, u svakodnevnoj situaciji našeg života. Kraljevstvo je Božje u onima koji ga traže i koji vrše njegovu volju. Moliš li kako je Isus učio, u svakodnevnoj situaciji svoga života. Kraljevstvo je Božje u onima koji ga traže i koji vrše njegovu volju. Moliš li kako je Isus učio, "Neka dođe kraljevstvo tvoje i neka bude volja tvoja, kako na nebu tako i na zemlji?"

Prolazak Gospodinov

Čuj, u noći, kada mjesečina bijela
osvijetli putove
i kada srce žeđa za ljubavlju,
netko prolazi pored tvoje kuće.
Njegovi su koraci tihi,
jedva da ih osluhneš,
tek srce budno može ih čuti.
On prolazi
tražeći tvoje srce.
Otvori mu vrata
i nemoj pustiti da prođe.
Čuj, u noći, kada mjesečina bijela
prekrije putove
i kada žeđaš za ljubavlju,
otvori vrata srca svoga
Gospodinu - koji prolazi.

Drugo čitanje: Hab 1, 2-3; 2, 2-4

Pravednik živi od svoje vjere.

Čitanje Knjige proroka Habakuka

Dokle ću, Gospodine, zapomagati,
a da ti ne čuješ?
Vikati k tebi 'Nasilje!'
a da ti ne spasiš?
Zašto puštaš da gledam nepravdu,
zašto gledaš ugnjetavanje?
Pljačka je i nasilje preda mnom.
Raspra je, razmirica bjesni!“

Jer ovo je viđenje za svoje vrijeme:
ispunjenju teži, ne vara;
ako stiže polako, čekaj,
jer odista će doći i neće zakasniti!
Gle: propada onaj čija duša nije pravedna,
a pravednik živi od svoje vjere.“

Riječ Gospodnja

Tada Gospodin odgovori i reče:
„Zapiši viđenje,
ureži ga na pločice
da ga čitač lako čita.

Prorok Habakuk djelovao je u vrijeme uspona novobabilonskoga carstva krajem VII. st. pr. Kr. i već se nazirala propast Judejskog kraljevstva koja će kulminirati razorenjem Jeruzalema i odvođenjem naroda u babilonsko sužanjstvo. Pitanje koje prorok Habakuk postavlja jest religiozno-filozofske naravi. On priznaje da je narod zbog svoje nevjernosti zaslužio ono što će ga zadesiti, ali mu nije jasno zašto se sve događa na takav način da kaznu izvršavaju oni koji su nepravedniji od njih. Stoga se Habakuk, umjesto narodu, obraća samomu Bogu i mučno traži odgovor na svoja pitanja.

Božji odgovor dolazi i njegova bit izražena je u rečenici „Gle, propast će onaj čija duša nije pravedna, a pravednik će od svoje vjere živjeti“. No, vjera o kojoj je riječ potrebna je da bi se vjerovalo i u ispunjenje tih Božjih riječi. Zato je ona kušana nevoljama, a pravednik je onaj koji sve izdržava do kraja uvjeren u istinitost Božjega obećanja.

To viđenje toliko je važno da ga prorok treba zapisati na pločice. Rečenica „ureži ga na pločice da ga čitač lako čita“ mogla bi se i preciznije prevesti ovako „ureži ga na pločice da ga se trčeći čita“ što ima jednu važnu konotaciju. Radi se o tome da se viđenje ne može razumjeti pasivno, nego u hodu. Kao što se Božje zapovijedi istinski razumiju jedino onda kada se vrše, tako se i smisao svih događaja može razumjeti jedino aktivnim sučeljavanjem stvarnosti s Bogom koji vodi čitavu ljudsku povijest. Upravo to čini prorok Habakuk kada mračne situacije svoga doba izlaže pred licem Božje svjetlosti.

Služba riječi, 273/13

Otpjevni psalam: Ps 95, 1-2.6-9

O da danas glas Gospodnji poslušate, ne budite srca tvrda!

Dođite, kličimo Gospodinu,
uzvikujmo Hridi, spasitelju svome!
Pred lice mu stupimo s hvalama,
kličimo mu u pjesmama!

Dođite, prignimo koljena i padnimo nice,
poklonimo se Gospodinu koji nas stvorio!
Jer on je Bog naš,
a mi narod paše njegove, ovce što on ih čuva .

O da danas glas mu poslušate:
„Ne budite srca tvrda kao u Meribi,
kao u dan Mase u pustinji
gdje me iskušavahu očevi vaši,
iskušavahu me premda vidješe djela moja.“.

Psalam 95 jest blagdanski hvalospjev u kojem psalmist poziva narod na poklon i poslušnost Bogu Stvoritelju koji je uzvišen iznad svega. Vrhunac psalma izražen je u rečenici „O, da danas glas mu poslušate“ kojima je narod pozvan da bude bolji od svojih očeva koji su iskušavali Boga i pokazivali svoju tvrdokornost na putu kroz pustinju. Na taj način psalmist ne postavlja očeve kao uzor koji uvijek treba nasljedovati, nego i kao primjer na čijim se greškama treba učiti. Stoga je naglasak stavljen na slušanje Boga danas, a ne na opravdavanje svojih pogrešaka onima koje su činili prošli naraštaji.

Drugo čitanje: 1Tim 1, 6-8.13-14

Ne stidi se svjedočanstva za Gospodina našega.

Čitanje Prve poslanice sv. Pavla apostola Timoteju

Predragi:

Podsjećam te: raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi po polaganju mojih ruku. Jer nije nam Bog dao duha bojažljivosti, nego snage, ljubavi i razbora. Ne stidi se stoga svjedočanstva za Gospodina našega, ni mene, sužnja njegova. Nego zlopati se zajedno sa mnom za evanđelje, po snazi Božjoj.

Uzorom neka ti budu zdrave riječi koje si od mene čuo u vjeri i ljubavi u Kristu Isusu. Lijepi poklad čuvaj po Duhu Svetom koji prebiva u nama.

Riječ Gospodnja

U drugom čitanju Timotej je potaknut riječima: „Raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi po polaganju mojih ruku.“ Taj „milosni dar“ prema grčkom je tekstu „karizma“, to jest osobit i ničim zaslužen dar Božji. Njega Timotej treba „raspirivati“, baš kao što se raspiruje i zapaljeni plamen. Prema grčkom izvorniku točnije bi bilo prevesti: „ponovno raspali milosni dar Božji“. Njega je Timotej primio polaganjem ruku. Riječ je o primanju „starješinstva“, to jest vodeće uloge u mjesnoj Crkvi. Uz takvu ulogu Timotej je primio i dar „snage, ljubavi i razbora“ koji mu omogućuju da ispravno vodi svoju Crkvu. Stoga se ne treba stidjeti niti ičega plašiti, nego mora prihvatiti ulogu navjestitelja evanđelja. To se pak naviještanje ne odvija snagom samoga Timoteja, nego snagom Božjom. Svaki kršćanski navještaj mora uvijek ostati ukorijenjen u predaji. Navjestitelj ne daje svjedočanstvo o sebi ili o nekim svojim osobnim uvjerenjima i razmišljanjima, nego o stvarima i događajima o kojima je i sam čuo od nekoga drugoga. Taj „poklad“ vjere snagom Duha Svetoga živi u svakom vjerniku te vjernik stječe i osobna iskustva ako nastoji ostati vjeran primljenu daru. Tek tada on može postati i vjerodostojan svjedok.

Darko Tepert, Glas Koncila

Evandjelje: Lk 17, 5-10

O da imate vjere!

Čitanje svetog Evandjelja po Luki

U ono vrijeme:

Apostoli rekoše Gospodinu:

„Umnoži nam vjeru!“

Gospodin im odvrati:

„Da imate vjere koliko je zrno gorušičino, rekli biste ovom dudu: 'Iščupaj se s korijenom i presadi se u more!' I on bi vas poslušao.“

„Tko će to od vas reći sluzi svomu, oraču ili pastiru, koji se vrati s polja: 'Dođi brzo i sjedni za stol?' Neće li mu naprotiv reći: 'Pripravi što ću večerati pa se pripaši i poslužuj mi dok jedem i pijem; potom ćeš ti jesti i piti?' Zar duguje zahvalnost sluzi jer je izvršio što mu je naređeno? Tako i vi: kad izvršite sve što vam je naređeno, recite: 'Sluge smo beskorisne! Učinismo što smo bili dužni učiniti!'“

Riječ Gospodnja

Prvi dio odlomka iz Evandjelja po Luki djelomično odgovara sličnim tekstovima Matejeva i Markova evandjelja, no jedino su kod Luke apostoli ti koji Isusu upućuju molbu: „Umnoži nam vjeru!“ Tako da ta dva retka mnogo jasnije no što je to slučaj kod Marka i Mateja progovaraju upravo o vjeri. Isus rabi sliku dudu kako bi progovorio o snazi vjere koja ga može iščupati iz korijena i posaditi u more. U Lukinu evanđelju, kod Isusovih izlječenja, vjera postaje razlog poboljšanja što ga Isus unosi u čovjekov život. Više puta Isus takva izlječenja završava riječima: „Vjera te tvoje spasila!“ Na taj način vjera postaje put prema spasenju. Stoga će se Isus i pitati hoće li Sin Čovječji kad dođe „naći vjere na zemlji“, a ta se vjera očituje u ustrajnoj molitvi Božjih izabranika „koji dan i noć vapi k njemu“. Vjera u tom svjetlu za Lukino evanđelje označava osobni odnos čovjeka s Bogom, odnosno s Isusom Kristom, i to odnos povjerenja i pouzdanja u njegov spasonosni zahvat. Drugi dio evanđeoskoga odlomka vlastit je Lukinu evanđelju. Isus se u njemu prvo služi slikom sluge, orača ili pastira, a učenici su uključeni u samu prispodobu jer ona započinje riječima: „Tko će od vas reći...“ U prispodobi je pretpostavljen uobičajen odnos između sluge i gospodara, u kojem se od gospodara ne očekuje razumijevanje ili ljubav prema sluzi, nego se očekuje od sluge da ugađa gospodaru. Jasno, u skladu s cjelinom evanđeoske poruke, to nije odnos kakav bi Isus predložio među ljudima. Prispodoba opisuje nutarnji čovjekov stav u odnosu prema Bogu. Učenici od gospodara iz prispodobe postaju sluge u stvarnosti, sluge Božji koji ne smiju očekivati zemaljsku plaću.

Darko Tepert, Glas Koncila

Nužna odluka

Evandjelje nam stavlja pred oči dvije različite Isusove izjave. Na početku slušamo o upornoj molbi apostola: „Umnoži nam vjeru! Ojačaj našu vjeru!“, a kasnije nam Isus govori prispodobu o sluzi. Čini se da je potrebna odluka. Baviti se tim objema stvarima neće biti moguće. Stoga se brzo odlučujemo za ovu molbu apostola. Ipak se čini podatnijom za tumačenje od Isusovih prigovora protiv farizejskog ponosa na vlastita postignuća. Molba apostola potječe iz predaje kršćanske zajednice i nalazi se i kod drugih evanđelista. Apostoli mole Isusa da im umnoži, ojača vjeru. Vjera se opisuje kao pouzdanje, kao utemeljena nada ili kao povjerenje.

Evandelist Luka piše svoje Evandjelje za kršćanske zajednice treće generacije, otprilike između 80. i 90. godine poslije Krista. One stoje u sukobu s rimskom državnom vlašću i sa židovskom sinagogom. Svojom slikom o vjeri veličine gorušičina zrna Isus hoće reći da i malo pouzdanje osposobljava za Božja djela. Wilhelm Pesch opisuje tu situaciju rečenicom: „Isus propovijeda ispred apostolskih pesimista o nužnom i potrebnom optimizmu vjere.“

Pouzdanje vjere - vjera će se potvrditi

Vjera otvara mogućnosti tamo gdje mi ljudi doživljavamo sebe kako stojimo već pred nesavladivom granicom. Pouzdanje vjere znači da će se vjera potvrditi, pokazati pouzdanom, i daje kod Boga još uvijek sve moguće. Vjera je predanje Bogu, u potpunom pouzdanju i posluhu. Ona je veliki, beskrajni i moćni temelj naše nade i našega povjerenja. Kada Isus ukazuje na maleno zrno gorušice nije mu stalo do veličine toga povjerenja. On želi upozoriti da je u malenom zrnu gorušice već sve sadržano što je potrebno da iz njega može nastati stablo. Isus time hoće reći da je čitava punina vjere već prisutna i da kategorije veće, više i u punini, ne pomažu dalje. Već i najmanja vjera može učiniti nevjerojatne stvari. Preduvjet je iskrenost vjere. Isusu nije stalo do slabe ili jake vjere, nije mu stalo do manje ili više. Riječ je o vjeri ili o nevjeri.

Riječ je o vjeri ili o nevjeri

U svom naviještanju Isusu je uvijek najprije stalo do našeg života pred Bogom. Naše bogosinovstvo, to da samo djeca Božja, dolazi do izražaja kada ne zastajemo

<https://www.workingpreacher.org/>

pri sebi, nego slijedimo njegov poziv da ljubimo Boga i blišnjega. Gledati samo na sebe, oslanjati se samo na svoju snagu - to Isus smatra nevjerom. Vjeru gleda prije svega u tome da gledamo na Boga i da svoje čvrsto povjerenje usmjeravamo na njegovu svemoć i ljubav. Tamo gdje vlada takva vjera, malena ili velika, i nemoguće može postati moguće. S takvom vjerom možemo Bogu prikazati i svoje nedostatnosti, da ih on iscijeli. Tada čitav svoj život mogu uložiti u služenju njemu. Tada se mogu suočiti sa svojim nesigurnostima i prihvatiti i nadvladati svoje strahove i tjeskobe. Kraljica od Alise u zemlji čudesa traži da zatvori oči da bi se susrela s tom iskrivljenom slikom vjere, da se nemoguće učini mogućim. Biblija govori upravo suprotno: „Čovječe, otvori oči i usmjeri svoj pogled prema Bogu! On te jača darom svoga Duha i u toj snazi možeš sve.“ Stoga je zacijelo manje važno je li vjera malena ili velika, nego je mnogo važniji smjer gledanja koji vjera pokazuje. Apostoli su zacijelo još imali krivi smjer gledanja. Odlučujući stav za nas bit će: u rastu naše vjere uvijek iznova pronalaziti smjer gledanja prema Bogu.

Kad budem velik kao mrav

Kad budem velik kao mrav
 gradit ću kuću od svoje muke
 imat ću svoje polje i svoje trave
 i kišu od svog znoja i svojih ruku
 i nitko mi jamu pod nogama kopati neće
 kad mudem velik kao mrav
 bit ću svoj vojnik i svoj putnik
 i svaki će mi štit
 i svaki će mi zid
 biti pod korakom biti pod nogama
 kad budem velik kao mrav
 bit ću svoj rođeni grešnik i svoj vlastiti
 vjesnik
 nitko me na vojsku
 nit na krv
 ni na brata tjerati
 neće
 nitko me na sud ni na vlastiti pogreb
 prije sudnjeg dana pozvati neće
 i znat ću zašto živim

Anđeli ili demoni?

U današnjem vremenu veoma je prošireno raznovrsno štovanje anđela, i mnogi vjernici, kao i drugi, na razne načine štiju anđele. Mnogi katolici štiju anđele više od Krista, te za svaku prigodu ili osjećaj imaju svoga anđela, kao što su anđeo sreće, anđeo novca, anđeo ovoga ili anđeo onoga.

Ako u internetsku tražilicu upišete anđeli, ponuditi će vam se i mnoge „astro“ ili pak „tarot“ ponude gdje se na veliko piše o anđelima, o anđelima čuvarima.

Također se među katolicima šire i mnoge New age pobožnosti prema anđelima, što nikako nije u skladu s naukom Katoličke Crkve. Među takve sekularne inačice štovanja anđela, svakako možemo pribrojiti svaku „anđeosku hijerarhiju“ i nomenklaturu koja nikako nije u skladu s Učiteljstvom i Predajom Crkve. Tako na primjer, ukoliko čak i u trgovinama vjerskog sadržaja naiđete na anđele podijeljene u „hijerarhiju“ kao što su „anđeli zraka“, „anđeli vatre“, „anđeli zemlje“ i „anđeli vode“, znajte da to nije katolička hijerarhijska podjela anđela, već po svemu više miriši na tipičan New age.

Osim toga, često se može naići na različito imenovanje anđela, te u današnjem društvu imamo već čitav „imenik anđela“, čija su imena uvelike izmišljena, kao i funkcije, a u nekim primjerima se može postaviti pitanje: „Jesu li to anđeli ili demoni?“

Osim tih raznih izmišljenih imena, kao što su: „Afriel“, „Anael“, „Barakiel“, „Gerudiel“, „Asmodel“, itd., često se mnogi anđeli opisuju po funkciji, te je tako „Afriel“ opisan kao „anđeo čuvar i zaštitnik djece“, „Anael“ je „svadbeni anđeo“, „Barakiel“ je „anđeo uspjeha“, „Gerudiel“ „anđeo prave mjere“, a „Asmodel“ je „anđeo materijalnog obilja“.

No, jesu li to doista anđeli? Jesu li to Božji anđeli? Stoji li Bog iza toga ili nešto sasvim drugo?

U judeokršćanskoj tradiciji poznata su imena samo nekih anđela iz kora Arkandela, a to su: „Mihael“, koji je nebeski vojskovođa i pobjednik nad Sotonom, ima - kako „priliči“ vojskovođi - mač, štit, kacigu, ali i vagu za Posljednji sud. „Gabriel“ je Božji glasnik i donosi vijesti od Boga, a u ruci mu je glasnički štap ili ljiljan. On je poruku donio i Blaženoj Djevici Mariji. „Rafael“ je bio pratitelj maloga Tobije i izliječio je sljepoću njegova oca. Urijel je „Božje svjetlo“ i ima plameni mač u ruci: on

Marc Chagall, *Pali anđeo*, <https://human.libretexts.org/>

čuva ulaz u raj. „Barahijel“ je „Božji blagoslov“, a javio se Mojsiju iz gorućeg grma, dok je „Jehudijel“ anđeo koji kažnjava i ima trostruki bič. „Sealtijel“ je anđeo koji je spriječio Izakovo žrtvovanje, a ruke su mu sklopljene na molitvu. Na kraju te „anđeoske hijerarhije“ su anđeli zaštitnici ljudi i Božji poslužitelji.

Katekizam Katoličke Crkve na više mjesta govori o anđelima, te u njemu čitamo: „Postojanje duhovnih, netjelesnih bića koje Sveto pismo obično naziva anđelima, vjerska je istina. Svjedočanstvo Pisma o tome je jasno kao što je i Predaja jednodušna.“ (KKC 328).

„Krist je središte anđeoskog svijeta. Anđeli su njegovi: 'Kad Sin čovječji dođe u slavi, i svi anđeli njegovi s njime' (Mt 25, 31). Njegovi su jer su stvoreni po njemu i za njega: 'U njemu je sve stvoreno na nebesima i na zemlji, vidljivo i nevidljivo, bilo Prijestolja, bilo Gospodstva, bilo Vrhovništva, bilo Vlasti - sve je po njemu i za njega stvoreno' (Kol 1, 16). Još su više njegovi jer ih on čini glasnicima svoga spasenjskog nauma: 'Svi ti, nisu li služnički

duhovi, što se šalju služiti za one koji imaju baštiniti spasenje?' (Heb 1, 14).“ (KKC, 331)

Što se pak tiče štovanja anđela u životu i liturgiji Crkve, treba napomenuti kako se „u liturgiji Crkva sjedinjuje s anđelima da se klanja tripot svetom Bogu. Ona zaziva njihovu pomoć, kao u molitvi "Smjerno te molimo - Supplices te rogamus" u Rimskom kanonu, ili u pjesmi "U raj povelj te anđeli - In Paradisum deducant te angeli" u Redu sprovoda, ili još u "Kerubinskom himnu" bizantske liturgije, a posebno slavi spomen nekih anđela (Mihaela, Gabriela, Rafaela i anđela čuvara).

Budući da judeokršćanska tradicija kao ni Predaja Crkve ne poznaje i ne govori o drugim imenima osim gore navedenih anđela, bilo bi po sebi pogrešno štovati neka bića koja su nam ponuđena pod imenom anđela, jer je pitanje: Jesu li to doista anđeli?

Ukoliko uzmemo samo jedno od imena anđela iz profanog „imenika anđela“, kao što je „Asmodel“, kojeg smo već prije spomenuli, vrlo se lako može doći do odgovora na pitanje: Jesu li to anđeli ili demoni?

Tko imalo poznaje Sveto pismo Staroga zavjeta tada će veoma brzo povezati ovo ime „Asmodel“ s imenom starozavjetnog demona „Asmodeja“, jer njegovo ime jest korijen imena anđela „Asmodela“.

„Asmodej“ (hebr. - אַשְׁמֶדַי, Ashmedai; razoritelj) se spominje u starozavjetnoj knjizi o Tobiji, kao demon koji je opsjeo Saru, Raguelovu kći i ubio joj sedmero supruga, kako bi je imao za sebe. Njoj je u pomoć priskočio mladi Tobija koji ju je uz pomoć arkandela „Rafaela“ oslobodio demonske napasti.

Istina je da je u toj kulturi New age-a, „Asmodel“ predstavljen kao anđeo, ali istina je i da su demoni anđeli, odnosno pali anđeli.

Stoga, ukoliko me moj anđeo čuvar ne upućuje i ne usmjerava na Krista, ne vodi prema Bogu i ne ravna moj život kršćanskom i sakramentalnom životu, taj anđeo nije Božji anđeo, nije moj anđeo čuvar, koliko mi god taj isti "anđeo" pomaže da uspijem u ovome životu, jer mi tako taj anđeo ne pomaže da uspijem u onom, vječnom životu...

fra Mate Bašić, www.ofm.hr

Sveti anđeli čuvari

Ppapa Pio IX. rado je i često pripovijedao o doživljaju što ga je kao dječak doživio, a koji dokazuje čudesnu pomoć njegova anđela čuvara. On je u očinskoj kućnoj kapelici kao dječak svaki dan imao dužnost posluživati kod svete mise. Dok je tako jednoga dana ministrirao, osjetio je u srcu neku neobičnu tjeskobu i strah. Nije znao zbog čega je to. Čak je osjetio kako mu srce u grudima snažno lupa. Stoga je i nehotice okrenuo pogled na drugu stranu oltara, kao da traži nečiju pomoć. Tamo je ugledao lijepa mladića koji ga je pogledom k sebi zvao. Zbunjen tim viđenjem, nije se usudio maći s mjesta. No ta ga je svijetla prilika zvala k sebi još jače i izrazitije. Dječak je tada skočio i prešao na drugu stranu. Prikaze nestade. No u isti čas pade s oltara teški svetački kip i to upravo na ono mjesto na kojem je mali ministrant netom klečao. Dječak, kasnije svećenik, biskup i papa, često je pripovijedao o tom nezaboravnom doživljaju svoga djetinjstva, slaveći ga kao zaštitu i vodstvo svoga anđela čuvara.

Mali vjeronaučni leksikon

Makabejci

Makabejci, od hebrejskog. maqqābāh: mlat, čekić, židovska obitelj koja je 166. pr. Kr. podignula ustanak protiv Antioha IV. Epifana. Nadimak „makabi“ prvi je nosio vođa ustanka Juda, sin svećenika Matatije, potom su nadimak nosila i njegova braća Jonatan i Šimun te njihovi sinovi. Izborom Šimuna (140. do 135. pr. Kr.) za kneza i vrhovnoga svećenika dinastija je postala nasljednom. Za vladavine njegova sina i nasljednika Hirkana I. (135. do 104. pr. Kr.), a osobito pod vladom Aleksandra Janaja (103. do 76. pr. Kr.), došlo je do teških stranačkih borbi i građanskoga rata (saduceji, farizeji); suparničke borbe dovele su do Pompejeve intervencije (63. pr. Kr.) i do gubitka državne samostalnosti, odnosno do rimskoga protektorata. Makabejske potomke koji su vladali Judejom do rimske okupacije J. Flavije naziva Hasmonejcima. – Makabejski ustanci opisani su u Bibliji.

Makabejske knjige, četiri spisa što se odnose na starohebrejsku povijest i religiju, koji međusobno nisu ni u kakvoj vezi. Prva knjiga sadrži povijest vladavine Antioha IV. Epifana (175. pr. Kr.) do smrti Šimuna Makabejca (131. pr. Kr.). Druga knjiga prikazuje povijest vladavine Seleuka IV. do smrti vojskovođe Nikanora (161. pr. Kr.), a sadrži i poruku Izraelcima u Egiptu da slave Hanuku kao svetkovinu pobjede Makabejaca. Treća knjiga opisuje događaje za nadiranja Ptolemeja IV. Filopatora (221. do 204. pr. Kr.). Četvrta knjiga sadrži propovijed o gospodstvu razuma nad strastima. Sva su ta četiri spisa napisana na hebrejskom, ali su sačuvana u grčkome prijevodu. Prva i druga Makabejska knjiga uvrštene su u aleksandrijski starozavjetni kanon biblijskih knjiga (te ih kao deuterokanonske priznaje Katolička crkva), dok se treća i četvrta knjiga smatraju apokrifima.

Mana

Mana, kasnolatinski manna; grčki μάννα; aramejski mannā; hebrejski māl; po tradiciji se izvodi od aramejskoga māl hū: što je to? U Bibliji, hrana kojom je Bog čudesno hranio Izraelce tijekom njihova putovanja kroz pustinju. Prije upotrebe su ju usitnili, kuhali i od nje pravili kolače. Prema nekim tumačenjima mana je vrsta pustinjskog lišaja ili sekreta na pustinjskim grmovima. – U Novom zavjetu mana je pralik euharistije.

Sveti Jeronim

30. rujna

Eusebius Sophronius Hieronymus, crkveni otac i naučitelj, jedan od svetaca katoličke crkve kojega su Hrvati iznimno štovali kroz povijest. Posvetili su mu brojne crkve i crkvene ustanove kako u Domovini, tako i u iseljeništvu. Iako nije bio Hrvat, smatramo ga malo više svojim jer je rođen 347. godine u gradu Stridonu, na granici Dalmacije i Panonije, dakle na našoj strani Jadrana. Za Stridon se pomalo „otimlje“ više mjesta u Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini i Sloveniji (Trsat, Stržanj kod Tomislavgrada, Ilirska Bistrica itd).

Bio je sin ilirskih kršćanskih roditelja, no krstio se tek tijekom studija u Rimu 366. godine. Obrazovanje je počeo u domovini, gramatičku i retoričku izobrazbu stekao je u Rimu, a teološku Antiohiji i Carigradu. Osim izobrazbe, u Rimu mu se dopao zabavan i raskalašeni život. Otrgnuo mu se putovanjima po cijelome carstvu, učenjem i žustrim polemiziranjem s protivnicima i krivovjercima. Korupcija i iskvarenost mnogih s kojima se susretao odvele su ga u samoću i pustinjaštvo u sirijskoj pustinji Kalcide u koju je ponio svoju bogatu biblioteku. U Siriji je 378. godine zaređen za svećenika. Godine 382. preselio se u Rim gdje je morao odgovoriti na neka teološka i svetopisamska pitanja. Argumentiranost njegovih odgovora i stavova navela je papu Damaza da ga imenuje svojim osobnim tajnikom. Povjerio mu zadaću prijevoda

Evandjelja s grčkog na latinski jezik. Prijevod na latinski bio je potreban jer zapadni kršćani sve manje poznaju grčki jezik na kojem su napisane sve novozavjetne knjige. Stari zavjet se, također, čitao u grčkom prijevodu poznatom pod imenom Septuaginta. Postojalo je doduše već nekoliko prijevoda Novog zavjeta na latinski jezik, ali većina je bila nestručna ili neprikladna za uporabu.

U Rimu je stekao mali krug pristaša s kojima je osnovao skupinu posvećenu duhovnosti i askezi, ali i veliki krug protivnika i neprijatelja unovačenih vlastitim jalom i Jeronimovim značajem i nesmiljenim kritikama, ironijom i otvorenim prijezirom i napadima na licemjerje i poroke. Nakon smrti pape Damaza, mnogi su ga vidjeli kao novoga papu, a još brojniji su mu se žestoko suprotstavili svom silinom obarajući se na njega. Jeronim se ponovno povukao u „mir“ pustinje nedaleko od Betlehema.

Pustinja nije ubila njegov polemički žar, ironiju i sarkazam. Osjetili su ih mnoge učene pravovjerne i krivovjerne glave, poput svetaca Ambrozija, Bazilija i Augustina, kao i origenovci Ivan Jeruzalemski i Rufin za kojega je nakon njegove smrti, u predgovoru prijevoda proroka Ezekiel, napisao: "A sad škorpion leži pokopan." Prema krivovjercima je bio još i stroži. Za heretika Pelagija napisao je da je "najgluplji od svih osoba čije su pameti bile zaglupljene škotskom zobenom kašom."

Ipak se iz njegovih 117 sačuvanih pisama može lako iščitati njegova ljubav prema ljudima, ali isto tako i ljubav prema dobrom argumentu. Osnovao je govorničku školu za djecu u Jeruzalemu, brinuo se oko brojnih izbjeglica koji su pobjegli u Svetu Zemlju nakon provale Vandala u Rim 410., te iskazivao veliku ljubav prema siromašnima i nemoćnima.

U pustinji je živio u špilji za koju je vjerovao da se u njoj rodio Isus. Oko sebe je okupio zajednicu monaha i monahinja.

Petnaestak godina proveo je prevodeći Sveto pismo na latinski jezik. Stari zavjet preveo je s hebrejskog izvornika, a Novi s grčkoga. Cjelovito djelo nazvano je Vulgata. Vulgata je nakon početnih opiranja postala službenom Biblijom kršćanstva.

Do svoje smrti, godine 420., nije prestao okajavati svoje grijehe uzrokovane žestokim temperamentom (nije se, doduše, umarao njihovim brojem niti težinom). Ostala je njegova izreka *Parce mihi, Domine, quia Dalmata sum* (Oprosti mi, Gospodine, jer sam Dalmatinac). Od 12. stoljeća, Jeronima na slikama prikazuju kao mršavog asketu ili kao pokornika u pustinjskoj špilji. Obično se kamenom udara u prsa, govoreći, *Parce mihi ...* Jeronim u špilji moli i piše, uza nj je raspelo i čovječja lubanja, simboli prolaznosti zemaljskoga života. U pratnji su mu lav ili sova - znakov pustinjačke samoće i mudrosti

Sveti Jeronim zaštitnik je prevoditelja.

NAŠI POKOJNI

ANTE DUVANČIĆ,

PU šibensko - kninska, Drniš, 29. rujna 1991.

PETAR RADELJAK,

PU šibensko - kninska, Drniš, 29. rujna 1991.

DAMIR VUCIĆ,

PU šibensko - kninska, Drniš, 29. rujna 1991.

JOSO PAJIĆ

PU šibensko - kninska, umro od posljedica ranjavanja 29. rujna 1993.

JANOŠ DEŽE-DEME,

PU vukovarsko - srijemska, Korođ, 29. rujna 1991.

IVAN MALINAC,

PU sisačko - moslavačka, Viduševac, 30. rujna 1991.

STJEPAN RAJKOVIĆ,

PU ličko - senjska, u službi, Letinac, 30. rujna 1991.

BLAŽE GRABOVIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.

FILIP KOROF,

PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.

FRANJO HARTMAN,

PU koprivničko - križevačka, Zagreb, 1. listopada 1991.

ILIJA ĐUKIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.

IVAN KOZIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.

IVAN ŽUPARIĆ,

PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.

SLAVKO HAJDUK,

PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.

ZDENKO ILIČIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.
ZORAN, JONJIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.
ZVONKO BAN,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.
ZVONKO ŽEPIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Bogdanovci, 1. listopada 1991.
BOŽIDAR BOGOMOLEC,	PU zagrebačka, 1. listopada 1994.
STJEPAN NUIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 3. listopada 1991.
BORIS ČULINA,	PU zadarska, Murvica, 4. listopada 1991.
DRAŽEN KLARIĆ,	PU varaždinska, Borovo Naselje, 4. listopada 1991.
MILAN VALENT,	PU sisačko - moslavačka, Glinsko Novo Selo, 4. listopada 1991.
MILORAD VERUNICA,	PU zadarska, Murvica, 4. listopada 1991.
SAŠA ARLOVIĆ-ŽEPIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Vukovar, 4. listopada 1991.
TIHOMIR PERLIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Otok - Spačva, 4. listopada 1991.
ZORAN ŠIMUNOVIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Otok - Spačva, 4. listopada 1991.
ŽELJKO PETRIČEVIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Otok - Spačva, 4. listopada 1991.

SLAVO BOGOVIĆ,	PU karlovačka, u službi, Karlovac, 4. listopada 1995.
DARKO RAVENŠČAK,	PU zagrebačka, Zagreb, 5. listopada 1991.
DRAGAN KOMLENAC,	PU dubrovačko - neretvanska, Sustjepan 5. listopada 1991.
NIKO MUJO,	PU dubrovačko - neretvanska Pridvorje, 5. listopada 1991.
JOSIP JURAIĆ,	PU karlovačka Karlovac, 5. listopada 1991.
MIHOVIL RADOČAJ	PU karlovačka Karlovac, 5. listopada 1991.
MARIJAN DRAŽETIĆ,	PU sisačko - moslavačka, Novo Pračno, 5. listopada 1991.
JOSIP MASLAK,	MUP, Lasinja, 5. listopada 1991.
NIKOLA VUKSAN,	MUP, Lasinja, 5. listopada 1991.
IVAN KOVAČ,	MUP, Slobodnica, 5. listopada 1991.
STJEPAN JONJIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Andrijaševci, 5. listopada 1991.
STJEPAN KARAKAŠ,	PU vukovarsko - srijemska, Andrijaševci, 5. listopada 1991.
STJEPAN MIHALJEVIĆ,	PU sisačko - moslavačka, Novska, 5. listopada 1991.
STJEPAN, MATIĆ,	PU vukovarsko - srijemska, Andrijaševci, 5. listopada 1991.

ŽELIMIR ŽANETIĆ,

PU dubrovačko - neretvanska, Slano, 5. listopada 1991.

ŽELJKO MARTINOVIĆ,

PU dubrovačko - neretvanska, Osojnik, 5. listopada 1991.

DALIBOR DUCHAČ,

PU požeško - slavonska, Pakrac, 5. listopada 1991.

ĐURO HARAMUSTEK,

PU bjelovarsko - bilogorska, Pakrac, 5. listopada 1991.

IVAN GREGURIĆ,

PU sisačko - moslavačka, Glina, 5. listopada 1991.

TOMISLAV KUCHAR,

PU primorsko - goranska, Batinjani Pakrački, 5. listopada 1991.

ZLATKO PETRUŠIĆ,

PU primorsko - goranska, Mirkovica, 5. listopada 1991.

ŽELJKO GRAHOVAC,

PU sisačko - moslavačka, Sisak, 5. listopada 1992.

JANKO PULIĆ,

PU šibensko - kninska, Bićine, 6. listopada 1991.

POČIVALI U MIRU

Ogovaranje

Zovu me Ogovaranje.

Ne poštujem pravdu. Ubijam bez tragova. Lomim srca i upropaštavam živote. Moja podmuklost i zloba jačaju s godinama.

Što me više citiraju, to mi više vjeruju.

Cvjetam na svakom društvenom nivou. Moje su žrtve bespomoćne. Ne mogu se zaštititi od mene jer nemam ni imena ni lica. Doznati moje porijeklo je nemoguće. Što se više trudiš, više izmičem. Ja nemam prijatelja.

Kad ti jednom uprljam čast, ona više nikada neće biti ista.

Potkopavam javne osobe. Uništavam brakove. Okončavam službe. Uništavam karijere i uzrokujem besane noći. Sijem sumnju i stvaram osjećaj krivnje. Izazivam zdravstvene probleme. Činim da nedužni ljudi plaču na svojim jastucima.

Prije nego nekome prepričaš neku priču, zapitaj se:

Je li istinita?

Je li lijepa?

Je li korisna?

Želim li da se o meni govori iza leđa?